

ปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Descriptive predictive research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุบัติการณ์และปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงราย ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) จากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 จำนวน 414 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบประเมินความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อน แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและแบบประเมินภาวะซึมเศร้า เครื่องมือวิจัยทั้งหมดผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค (Coefficient alpha) มีค่าเท่ากับ 0.79, 0.80, 0.85, 0.76 และ 0.81 ตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ถึง 10 เมษายน พ.ศ. 2553 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา หาความสัมพันธ์ของตัวแปรและปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และวิเคราะห์หาปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าด้วยสถิติการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple linear regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาวะซึมเศร้า ร้อยละ 69.3 (ระดับเล็กน้อย ร้อยละ 17.9 ระดับปานกลาง ร้อยละ 21.9 และระดับรุนแรง ร้อยละ 29.5) และภาวะซึมเศร้ามีความสัมพันธ์กับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) มีความสัมพันธ์กับการทำหน้าที่ของครอบครัว ($r = -0.235$, $p < 0.001$) การรับรู้ความมีคุณค่าของตนเอง ($r = -0.350$, $p < 0.001$) และผลการเรียนรวมเฉลี่ย (GPAX) ($r = -0.770$, $p < 0.001$) โดยการรับรู้ความมีคุณค่าของตนเอง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและผลการเรียนรวมเฉลี่ย (GPAX) สามารถรวมทำนายภาวะซึมเศร้าของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงรายได้ร้อยละ 23.3

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คณาจารย์ที่เกี่ยวข้องและบิดา/มารดาหรือผู้ปกครองควรมีความตระหนักในการส่งเสริมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้มีการรับรู้คุณค่าในตนเอง อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยและส่งเสริมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการเกิดภาวะซึมเศร้า และควรประเมิน/คัดกรองภาวะซึมเศร้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้การช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ทันทีที่และป้องกันการทำร้ายตนเอง/ฆ่าตัวตายที่อาจเกิดขึ้น

Predictive Factors that Influence Depression amongst Secondary School Students, Regional Education Office, Chiang Rai Province

Abstract

This is a descriptive predictive research study whose purpose is to examine incidents and factors that influence depression amongst students in secondary schools under Regional Education Office, Chiang Rai Province. This study employed multi-stage sampling to obtain a total of 414 subjects, who were secondary school students in Mathayom 1 to 6 (equivalent to grades 7 to 12). Research tools included (a) personal information questionnaires; (b) upbringing questionnaires; (c) family function questionnaires; (d) peer relationship questionnaires; (e) self-esteem questionnaires; and (f) depression state questionnaires. All of the tools were approved by experts and were subjected to a reliability test based on the Coefficient Alpha, which yielded the reliability values of 0.79, 0.80, 0.85, 0.76 and 0.81, respectively. Data gathering, which took place between 26 February and 10 April 2010, required the respondents to complete the questionnaires by themselves. Data analysis was conducted based on descriptive statistics, in which intervariate relations and relevant factors were identified by a Chi-Square Test, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, and Multiple Linear Regression Analysis.

The research revealed that 69.3% of the subjects suffered from varying degrees of depression (17.9% from mild depression, 21.9% from moderate depression and 29.5% from severe depression). In addition, according to the study, depression was related to upbringing with a statistically significant value of $p < 0.05$, to family function with $r = 0.235$ ($p < 0.001$), to self-esteem with $r = 0.350$ ($p < 0.001$), and to GPAX with $r = 0.770$ ($p < 0.001$). More significantly, the combined factors of self-esteem, upbringing and GPAX were capable of predicting 23.3% of depression cases amongst students in secondary schools under Regional Education Office, Chiang Rai Province.

Recommendations based on this study concerned many parties involved. To prevent depression amongst secondary school students, teachers and parents ought to realise the importance of promoting self-esteem, democratic upbringing and academic efficiency. Besides, teachers and parents should work out an on-going, systematic method

of assessing and filtering depression victims, so that appropriate and timely assistance could be given to prevent suicidal and/or self-infliction attempts.

